

GUS

Göteborgs universitets studentkårer

Studentärenderapport

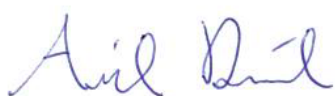
Verksamhetsåret 20/21

Förord	3
1. Inledning	5
1.1 Bakgrund.....	5
1.3 Definition av studentärenden.....	6
1.3.1 Vem anmäler ärenden?.....	6
1.4.2 Doktorander.....	7
<i>Ombuden har valt att inte göra någon åtskillnad på studenter och doktorander i de olika redovisningarna, eftersom doktorandärenden kan vara väldigt känsliga och svårare att avkoda.</i>	7
<i>Endast det totala antalet doktorandärenden redovisas separat.</i>	7
1.4.3 De "små talens lag"	7
1.4.4. Dokumentation	7
2. Resultat	7
2.1. Totalt antal ärenden verksamhetsåret 2020/2021	8
2.2 Totalt antal ärendetyper verksamhetsåret 2020/2021	8
2.4 Doktorander.....	9
2.5 Ärendena uppdelade per fakultet.....	10
2.5.1 Ärenden vid Handelshögskolan	10
2.5.2. Ärenden vid humanistisk fakultet	10
2.5.3 Ärenden vid IT-fakulteten.....	10
2.5.4 Ärenden vid konstnärlig fakultet.....	10
2.5.5 Ärenden vid naturvetenskaplig fakultet	10
2.5.6 Ärenden vid Sahlgrenska akademien.....	10
2.5.7 Ärenden vid samhällsvetenskaplig fakultet	10
2.5.8 Ärenden vid utbildningsvetenskaplig fakultet	11
2.5.9 Ärenden där fakultet ej är angiven.....	11
3. Analys	11
3.1 Trender	11
3.2 Exempel på ärenden verksamhetsåret 2020/2021	12
4. Slutdiskussion	13

Förord

Läsåret 20/21 var ett speciellt år på Göteborgs universitet där rådande pandemi tvingade verksamheten att bedrivas huvudsakligen på distans. Även ombudsverksamheten här på Göteborgs universitets studentkårer tvingades anpassa sig men ombuden har utan avbrott fortsatt att hjälpa studenter och doktorander när problem uppstått i deras utbildning. Vi i GUS presidium är oerhört tacksamma för det jobb våra ombud lagt ner under året, även när omständigheterna gjort det svårare än vanligt.

Det här är den 11:e årliga studentärenderapporten GUS publicerar med information om ärenden som inkommit till våra ombud under året. Tanken med rapporten är att det som presenteras här ska kunna användas av universitetet och studentkårerna för att identifiera trender och problem, för att sedan gemensamt arbeta för lösa dem och på så sätt fortsätta utveckla Göteborgs universitet till att bli det bästa universitetet det kan vara för de studenter och doktorander som finns här.

Arvid Danielsson
Ordförande, GUS

Daniel Johansson
Vice ordförande, GUS

Summary in English

The ombudspersons employed by the University of Gothenburg student unions (GUS) are available for students at bachelor, masters and Ph.D. level to assist with problems in their education caused by suspected deviation from either the law or local rules and regulations, and to support students who are put in front of the Disciplinary Board at GU. Since 2010, the ombudspersons at GUS have been collecting and presenting data about student cases at Gothenburg University (GU).

During the academic year starting fall 2020 there were 285 cases reported. A majority of the cases across the university concerned the Disciplinary Board and examination. Specifically for doctoral students, most of the cases concerned supervisors and funding/employment. 63 percent of the students who reported cases were women and 29 percent were men. The rest of the cases were reported by the student unions, GU or did not provide the information.

In total the number of cases has remained about the same since the last report. The number of cases concerning the Disciplinary Board has seen a sharp increase, which may be related to the Covid-19 pandemic and the change in how examinations are conducted. The number of cases concerning PhD students has decreased. The higher number of cases from the Sahlgrenska Academy can be explained by the higher presence of the ombudspersons there, partly because of the project “En enkel väg in”, which has now been terminated.

Based upon the results of the report the GUS presidium has come to the following conclusions:

- The increased number of cases reported concerning the Disciplinary Board may be partly explained by the change in how examinations are conducted due to the pandemic. It is important that the university provides information about disciplinary repercussions and works in a more proactive way to prevent the cases from emerging in the first place.
- “En enkel väg in” shows that increased information about harassment and discrimination leads to more cases reported, so it is important that GU ensures that students at all faculties have access to information about what harassment and discrimination is, and how they report their experiences.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Göteborgs universitets studentkårer (GUS) är ett samarbetsorgan mellan tre av Göteborgs universitets fyra studentkårer. Medlemskårerna är: Göta Studentkår, Sahlgrenska akademins studentkår, samt KonstKåren.¹ GUS presidium arbetar med utbildningsbevakning centralt mot Göteborgs universitet. I detta arbete ingår att träffa rektor och anställda inom universitetets ledning för att tillsammans utforma de bästa lösningarna för studenterna. GUS styrelse utser också studentrepresentanter till alla centralt beslutande och beredande organ på universitetet.

En del av GUS verksamhet består i att stödja och hjälpa studenter och doktorander² som på olika sätt stöter på problem under sin utbildning. Detta arbete bedrivs av två tjänstemän³ som arbetar heltid som student- och doktorandombud⁴. Förutom att bistå studenter som på olika sätt stöter på problem i sin utbildning bistår ombuden studentkårerna genom att utreda vad som gäller avseende lagar, förordningar och regler som styr universitetets verksamhet.

Ombuden har i sitt uppdrag tre huvudsakliga uppgifter:

- *Hjälpa studenter och doktorander som har stött på problem i sin utbildning*
- *Utreda frågor av studentnära karaktär*
- *Stödja studenter och doktorander som ställs inför Disciplinnämnden vid Göteborgs universitet*

Det ingår inte i ombudens uppdrag att driva utbildningspolitiska frågor, utan dessa frågor ingår i studentkårernas och GUS presidiums uppdrag och verksamhet.

Andra lärosäten i Sverige har ombud, som dokumenterar sina ärenden på olika sätt. Vissa skriver ärenderapporter varje år och andra skriver vartannat år. Ombuden vid GUS har valt att skriva en ärenderapport varje år för att få en tydlig överblick över antalet ärenden samt att synliggöra problem och trender.

Sedan läsåret 2010/2011 samlas statistik över samtliga student- och doktorandärenden⁵ (hädanefter benämnda ärenden) som har inkommit till ombuden. Dokumentationen kan också vara ett verktyg för kårerna och universitetet i deras kvalitetsarbete. Enskilda ärenden kommer inte att beskrivas i rapporten, eftersom ombuden arbetar under sekretess och tystnadsplikt. Inget ärende skall kunna kopplas till en enskild student eller doktorand.

Det är viktigt att poängtera att alla ärenden inte behandlas av ombuden eftersom studentkårerna själva hanterar vissa ärenden. Hur många ärenden de tre enskilda studentkårerna själva driver är oklart, då det i dagsläget inte förs någon enhetlig statistik över dessa. En del av kårernas ärenden rapporteras dock in till ombuden via en blankett och dessa registreras därefter i

¹ Handelshögskolans i Göteborg studentkår, HHGS, är ej med i GUS. Ombuden hjälper dock de studenter och doktorander som vänder sig till GUS oavsett kårtillhörighet. Även studenter och doktorander som inte är kåranslutna omfattas av ombudens verksamhet.

² Hädanefter benämnda studenter.

³ Charlotte Larsson Hanning och Eva Fluor Jonson. Eva Fluor Jonson har varit föräldraledig sedan 210312 och ersattes då av en vikarie, Haruna Ohldin under perioden 210301–210630.

⁴ Hädanefter benämnda ombuden.

⁵ Hädanefter benämnda ärenden.

databasen som ”studentkårernas ärenden”. En del ärenden driver ombuden tillsammans med aktiva företrädare vid kårerna. Dessa ärenden räknas in bland ombudens ärenden.

Många studenter som kontaktar ombuden är stressade, uppgivna och oroliga. För en enskild individ betyder en förskjutning av examen eller en problematisk arbetsmiljö mycket. Vidare kan ett enskilt ärende ibland medföra en lösning som kommer flera studenter till godo.

1.2 Syfte

Syftet med denna rapport är att sammanställa och synliggöra olika typer av studierelaterade problem som sker vid Göteborgs universitet. Det kan också vara intressant att undersöka huruvida vissa problem är vanligare förekommande än andra. Dels under innevarande verksamhetsår, dels från tidigare verksamhetsår.

1.3 Definition av studentärenden

GUS definition av ett ärende är:

Ett studentärende uppstår då en student eller doktorand upplever sig felaktigt behandlad av universitetets personal eller en medstudent och vänder sig till GUS eller respektive studentkår för att få hjälp med att lösa problemet. Problemet kan omfatta en enskild student/doktorand eller en grupp av studenter/doktorander.⁶

Ombuden hanterar endast ärenden där Göteborgs universitet är motpart. Ärenden som rör Centrala studiestödsnämnden (CSN), Försäkringskassan, Migrationsverket eller andra myndigheter som en student kan komma i kontakt med under sin utbildningstid ingår inte i ombudens uppdrag. Dock kan råd ges till studenter och doktorander om hur de skall gå vidare med ett ärende som rör andra myndigheter. Ombuden kan även vara behjälpliga att författa skrivelser till desamma.

1.3.1 Vem anmäler ärenden?

Ärenden kan anmälas av en enskild student, studentgrupp eller av studentkår. Det förekommer också att Göteborgs universitet kontaktar ombuden för att diskutera ärenden som inte har inkommit till ombuden eller enbart för att diskutera studenters rättssäkerhet ur ombudens perspektiv. Detta är något som uppskattas från ombudens sida. Dock måste ombudens medverkan i ärendet ske på studentens initiativ. Ombuden föreslår därför alltid att Göteborgs universitet skall ge studenten ombudens kontaktuppgifter.

1.3.2. Hur rapporteras ärenden?

Studenter som vill diskutera ett ärende kontaktar oftast ombuden via telefon eller e-post. I vissa fall har studenterna kontaktat respektive studentkår som i sin tur kontaktar ombuden. I de fall ärendet verkar vara komplicerat brukar studenten bjudas in till ett möte med ansvarigt ombud där ärendet diskuteras och ombudet informerar om vilken den gängse gången för att driva ärendet är. Studenten får därefter fundera över om ärendet skall drivas vidare eller ej. Då ombuden har tystnadsplikt kan studenten känna sig trygg i att det som kommer till ombudens kännedom inte förs vidare till Göteborgs universitet om inte studenten så önskar. Oftast vill studenten att ärendet drivs vidare, dels för att få en lösning, dels för att få ett avslut.

1.4 Genomförande

Många ärenden som inkommer till ombuden går att lösa via e-post eller telefon. Under de senaste verksamhetsåren har det dock visat sig att även ärenden som till en början kan förefalla

⁶ Beslutat av GUS presidium i april 2011.

vara lätta att lösa i själva verket är komplexa. Det kan dels handla om att ärendet som sådant är komplext, dels att studenterna har andra förväntningar än tidigare på vad som kan göras efter att ett klagomål har inkommit. Efter kontakter med berörda parter har det krävts möten med berörd institutions prefekt eller annan i ledande position för att hitta en tillfredsställande lösning. Ett fåtal ärenden kan pågå under ett helt verksamhetsår eller mer. Problem som handlar om missnöje med handledning tar ofta längre tid att lösa, eftersom problemet i sig kan vara mycket känsligt. I vissa fall gällande doktorander kan sådana ärenden löpa över flera terminer.

Ärenden har sammanställts och analyserats av ombuden. Förord, sammanfattning och slutdiskussion är författade av GUS presidium.

1.4.2 Doktorander

Ombuden har valt att inte göra någon åtskillnad på studenter och doktorander i de olika redovisningarna, eftersom doktorandärenden kan vara väldigt känsliga och svårare att avkoda. Endast det totala antalet doktorandärenden redovisas separat.

1.4.3 De ”små talens lag”

I de fall antalet anmälningar inom en fakultet är lågt vid redovisning av tal som uttrycks i procent, blir de enskilda procenttalen höga. Detta riskerar att leda till slutsatser som kan övertolkas. I denna kartläggning kommer dock samtliga ärenden att redovisas på samma sätt, eftersom det då blir enhetligt och därmed mer överskådligt och lättbegripligt.

1.4.4. Dokumentation

För att över tid kunna dokumentera de olika ärenden som anmäls till ombuden har en databas i programmet *Filemaker pro* upprättats. I databasen läggs alla relevanta uppgifter som rör ärendet in. När ett ärende kommer in till något av ombuden kategoriseras ärendet av ansvarigt ombud i olika ärendetyper. Ett ärende kan klassificeras under flera olika ärendetyper. Ifall ett ärende inte passar in i någon av ärendetyperna faller det under kategorin ”Övriga ärenden”. Ansvarigt ombud gör en anteckning i databasen så snart något nytt har skett i ärendet, fram till dess att ärendet är avslutat. På detta sätt blir det överskådligt om det andra ombudet skulle behöva ta över ett ärende. Endast ombuden har tillgång till denna databas. Ingen utomstående kan ta del av känslig information gällande enskilda ärenden som återfinns i databasen. När ärendet är avslutat tas personuppgifterna bort.

1.4.5. Nytt ärendehanteringssystem

Under de senaste tre åren har ombuden i Sverige diskuterat att ta fram ett gemensamt ärendehanteringssystem för att dokumentera studentärenden. Detta för att ärendehanteringssystemet skall bli så enhetligt som möjligt och även jämförbart nationellt. Det nya systemet, *AM System*, färdigställdes under vårterminen 2021 och började användas av GUS ombud i slutet av april 2021. Ombuden skulle ha börjat att använda det nya systemet från och med höstterminens start 2021, men GUS presidium tog beslutet att byta system tidigare, eftersom det gamla ärendehanteringssystemet i *Filemaker pro* inte var helt kompatibelt med de datorer som ombuden använder under hemarbetet pga. pandemin, samt att endast ett ombud åt gången kan arbeta i systemet. Det är inte optimalt att arbeta i två olika ärendehanteringssystem när statistik skall tas fram, men denna lösning var den bästa utifrån den situation som hade uppkommit.

2. Resultat

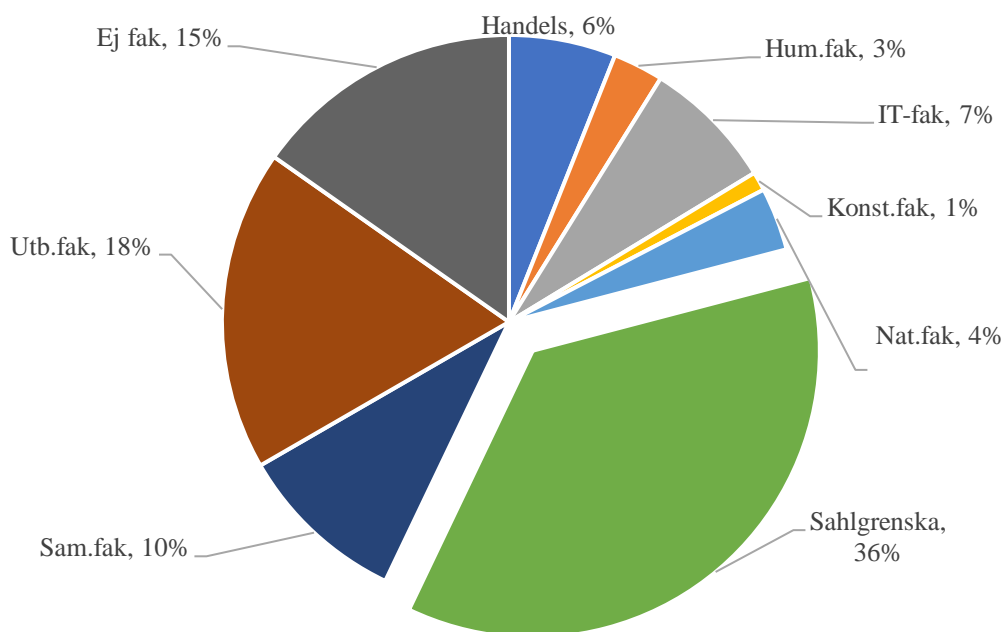
Nedan redovisas det totala antalet ärenden verksamhetsåret 2020/2021. Därefter följer en redovisning uppdelad per fakultet.

2.1. Totalt antal ärenden verksamhetsåret 2020/2021

Under verksamhetsåret 2020/2021 rapporterades totalt 285 olika ärenden till GUS ombud. De 285 ärendena genererade 343 olika ärendetyper. Den fakultet som har haft flest ärenden under verksamhetsåret var Sahlgrenska akademien med 104 ärenden, vilka motsvarar 36 %, följt av Utbildningsvetenskaplig fakultet med 53 ärenden, vilka motsvarar 18 %, av det totala antalet ärenden.

Studentkåreerna har hanterat 65 ärenden som de har rapporterat in till ombuden. Dessa redovisas under punkt 2.5.10 och ingår alltså inte i de 285 ärenden som ombuden har hanterat.

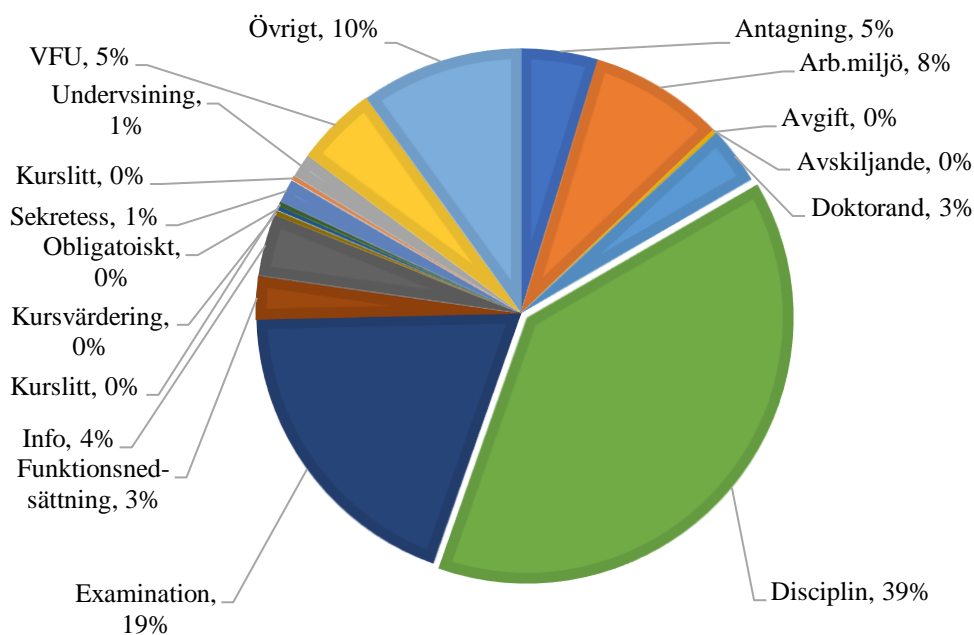
Figur 1. Totalt antal ärenden, i procent, per fakultet, verksamhetsåret 2020/2021.

2.2 Totalt antal ärendetyper verksamhetsåret 2020/2021

De 285 olika ärendena genererade 343 ärendetyper, eftersom ett ärende kan innefatta flera olika händelser. De vanligast förekommande ärendetyperna var disciplinärenden och ärenden som rörde examination.

Figur 2. Totalt antal ärendetyper verksamhetsåret 2020/2021.

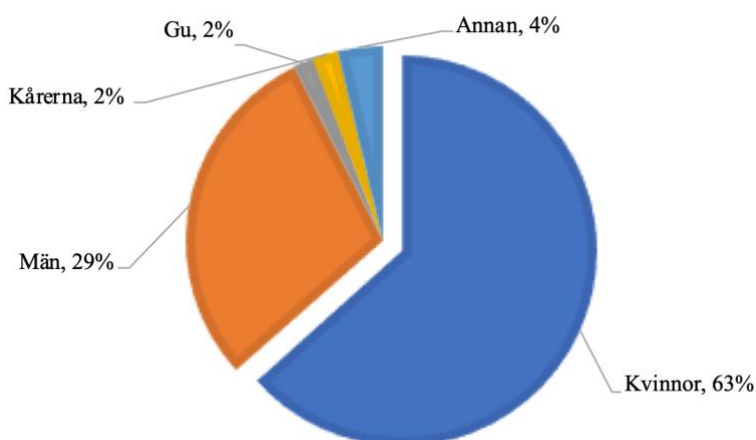

Vissa ärendetyper har 0 % men alla utom avgift har en enskild händelse. Denna enskilda händelse ger dock inget utslag i % varför det står 0 %.

2.3 Vem anmälde ärenden?

Ärenden kan anmälas av en enskild student, studentgrupp eller av studentkår. Det förekom även att Göteborgs universitet kontaktade ombuden för att diskutera ärenden som inte hade inkommit till ombuden eller för att diskutera studenters rättssäkerhet ur ombudens perspektiv. Detta är något som uppskattas från ombudens sida och därför finns Göteborgs universitet med i redovisningen av vem som anmäler ett ärende. Det vanligaste var att kvinnliga studenter anmälde ärenden. Under verksamhetsåret 2020/2021 stod kvinnliga studenter för 63 % (180/285) av anmälningarna. De manliga studenterna stod för 29 % (83/285) av ärendena. Resterande 8 % (22/285) är studentkårer, Göteborgs universitet samt studenter som inte har angivit kön.

Figur 3. Vem anmälde ärenden verksamhetsåret 2020/2021?

2.4 Doktorander

Som tidigare har nämnts åtskiljs inte studenter och doktorander i denna rapport, förutom i detta avsnitt. Doktorandärenden kan vara känsliga och svårare att avkoda, varför denna

redovisningsform har valts. Det kan ändå vara av intresse att nämna hur de ärenden som är anmälda av doktorander under verksamhetsåret har fördelat sig. Vid Göteborgs universitet finns det 1776 aktiva doktorander⁷. Under verksamhetsåret 2020/2021 stod doktorandärendena för 4 % (12/282) av det totala antalet ärenden. Detta är en sänkning från förra verksamhetsåret, då doktorandärendena stod för 10 % av ärendena. Det är vanligast att kvinnliga doktorander anmäler ärenden. Enligt Göteborgs universitets årsredovisning utgjordes 59 % av doktoranderna av kvinnor och 41 % av män.⁸

De vanligaste förekommande ärendetyperna som doktorander anmälde var *handledarärenden* samt *finansiering/tjänst*.

2.5 Ärendena uppdelade per fakultet

Nedan följer ärendena uppdelade per fakultet.

2.5.1 Ärenden vid Handelshögskolan

Totalt inkom det 17 ärenden från studenter vid Handelshögskolan. Majoriteten av ärendena handlade om *Disciplinnämnden* och *examination*. Av de som anmälde var det ungefär lika många kvinnor och män.

2.5.2. Ärenden vid humanistisk fakultet

Totalt inkom det 8 ärenden från studenter vid humanistisk fakultet. Majoriteten av ärendena handlade om *funktionsnedsättning samt övriga ärenden*. De flesta som anmälde var män.

2.5.3 Ärenden vid IT-fakulteten

Totalt inkom det 20 anmälningar från studenter vid IT-fakulteten. Majoriteten av ärendena handlade om *Disciplinnämnden* samt *arbetsmiljö*. De som anmälde var oftast män.

2.5.4 Ärenden vid konstnärlig fakultet

Totalt inkom det tre ärenden från studenter vid konstnärlig fakultet. Ärendena var blandade.

2.5.5 Ärenden vid naturvetenskaplig fakultet

Totalt inkom det 10 ärenden från studenter vid naturvetenskaplig fakultet. Majoriteten av ärendena handlade om *Disciplinnämnden*, *arbetsmiljö* samt *examinationsärenden*. Anmälningarna gjordes oftast av Göta studentkår.

2.5.6 Ärenden vid Sahlgrenska akademien

Totalt inkom det 104 ärenden från studenter vid Sahlgrenska akademien. Majoriteten av ärendena handlade om *Disciplinnämnden* och *examination*. De som anmälde var oftast kvinnor.

2.5.7 Ärenden vid samhällsvetenskaplig fakultet

Totalt inkom det 27 ärenden från studenter vid samhällsvetenskaplig fakultet. Majoriteten av ärenden handlade om *Disciplinnämnden*, *examination* samt *arbetsmiljö*. De som anmälde var oftast kvinnor.

⁷ Årsredovisning 2020, Göteborgs universitet, sidan 7.

⁸ Ibid, sidan 7.

2.5.8 Ärenden vid utbildningsvetenskaplig fakultet

Totalt inkom det 53 ärenden från studenter vid utbildningsvetenskaplig fakultet. Ärendena varierade och handlade om *examination*, *VFU*, *antagning*, *arbetsmiljö* samt *övriga ärenden*. De som anmälde var oftast kvinnor.

2.5.9 Ärenden där fakultet ej är angiven

Totalt inkom det 43 ärenden från studenter där det inte gick att klassificera varken fakultet, institution eller utbildning. Majoriteten av ärendena handlade om *Disciplinnämnden*, och *examination*. De som anmälde var oftast kvinnor.

2.5.10. Ärenden som studentkårerna har hanterat.

Studentkårerna har rapporterat in 65 ärenden under verksamhetsåret 20/21. Dessa ärenden rapporterades in i det nya ärendehanteringssystemet och ingår inte i de 285 ärenden som är redovisade. Ärendena har främst handlat om *VFU/praktik*, *bristande information* pga. av Corona samt *examination*.

2.6 Ärendetyper som har stuckit ut under verksamhetsåret

Under vårterminen 2020 drabbades Sverige och världen av en pandemi, Covid-19, vilket innebar att Göteborgs universitet fick ändra formen för ordinarie undervisning och verksamhet från mars 2020. Studenterna fick därför undervisning på distans och många examinationer skedde via internet. Studenterna var uppkopplade via egen dator och teknik i hemmet. I vissa fall hade studenter datorutrustning som inte uppfyllde systemkraven. Detta har skapat problem eftersom studenterna riskerade att inte kunna uppfylla tentamens kriterier och blev därför underkända på examinationen. Som student har man ett ansvar för att se till att tekniken fungerar och om studenten inte har den rätta tekniken har Göteborgs universitet lånedatorer.

Även under verksamhetsåret 2020/2021 har ombuden arbetat hemifrån. Det har även studenterna varit tvungna att göra. De problem med datorer etc som beskrivs ovan har fortsatt att vara ett problem även under detta verksamhetsår och har allt oftare klassificerats som ett disciplinärende där studenten har försökt att vilseleda. Som ett exempel kan nämnas att studenterna har varit inne på en "sida" och därefter inte stängt ner denna sida när examinationen startar. Huruvida studenten har haft hjälp av denna sida under examinationen går inte att svara på men under examinationen kommer det upp i "loggen" att otillåtna sidor har varit öppna. Disciplinärendena har ökat markant under verksamhetsåret. Ombuden har lagt allt större del av arbetstiden på att hjälpa och stötta studenter som har varit i behov av stöd och hjälp vid misstanke om vilseledande. Även om studenten inte har haft uppsåt att vilseleda är resultatet detsamma och universitetet har en skyldighet att undersöka situationen.

3. Analys

3.1 Trender

Antalet ärenden är i princip detsamma som föregående verksamhetsår och så även antalet ärendetyper. Det vanligaste är att kvinnliga studenter tar kontakt med ombuden. Den vanligaste anledningen till att studenter söker sig till ombuden handlar om att det uppstår problem i samband med misstänkt disciplinär förseelse samt ärenden som rör examination. Disciplinära förseelser har ökat⁹ markant sedan förra verksamhetsåret. Dessa utgör 39 % (133/343) av antalet ärendetyper. Sett till varje enskild student utgör disciplinära förseelser knappt hälften av de ärenden som ombuden har hanterat. Dessa ärenden utgör en speciell kategori för ombuden som

⁹ Verksamhetsåret 2018/2019 utgjorde Disciplinnämnden 20% av ärendena och verksamhetsåret 2019/2020 Disciplinnämnden 26 % av ärendena.

skiljer sig från övriga kategorier. Under vårterminen 2017 kom det ett önskemål från rektor att ombuden alltid skulle finnas på plats i samband med att Disciplinnämnden sammanträdde. Detta för att studenter som ställs inför Disciplinnämnden kan behöva stöd och information i samband med beslutet som Disciplinnämnden fattar. Antalet disciplinärenden har därför ökat jämfört med innan då ombuden var mindre aktiva i processen. Ofta handlar det om att ge råd och stöd, hjälpa till att skriva yttranden, samt informera om processen. Ombuden följer också med på möten som ett stöd om studenten så önskar. Information om ombuden skickas också ut till de studenter som har blivit misstänkta för en disciplinär förseelse. Under verksamhetsåret har alla möten med Disciplinnämnden ägt rum digitalt via Zoomlänk. Detta har fungerat förhållandevis bra, men har inte varit helt optimalt med tanke på beslutens relevans. Tidigare kunde ombuden fånga upp studenter, på plats innan mötet, som av olika anledningar inte hade tagit kontakt med ombuden innan för hjälp och stöd. Detta var ofta mycket uppskattat. Studenterna kände till att ombuden fanns men hade inte kunnat med att ta kontakt. Det har också varit viktigt att kunna vara ett stöd efter mötets avslutande om beslutet har varit till studentens nackdel. Detta har inte fungerat optimalt pga. av pandemin, eftersom studenten aktivt måste be om ombudets deltagande i mötet.

Doktorandärendena har gått ned i antal¹⁰ sedan föregående verksamhetsår. Även doktoranderna har ofta arbetat hemma och frågan är om det kan ha påverkat att antalet ärenden har minskat i förhållande till tidigare år? När det gäller doktorandärenden kommer ombuden ofta sent in i processen. Detta på grund av att ärendena ofta är känsliga och doktoranden drar sig för att diskutera den uppkomna situationen. Det kan också finnas en förhoppning om att ärendet ska lösas utan att doktoranden behöver hjälp från utomstående. I dessa fall blir det därför lätt att ombuden kommer in i processen när doktoranden känner att det inte finns någon annan möjlighet. Frågorna handlar oftast om handledarsituationer samt förlängning av tjänst.

Bland studenterna som har tagit kontakt med ombuden under verksamhetsåret kommer drygt var tredje, 37 % (104/285) från Sahlgrenska akademien. Detta behöver dock inte betyda, generellt, att fler ärenden uppstår vid Sahlgrenska akademien än vid övriga fakulteter. Ombuden har tidigare haft mottagning på Sahlgrenska akademien i samarbete med Sahlgrenska akademins studentkår, SAKS. Vidare arbetade ett av ombuden, Eva Fluor Jonson, 25 % på Sahlgrenska akademien med projektet ”En enkel väg in”. Detta sammantaget skulle kunna innebära att dessa studenter är mer medvetna om att ombuden finns och vad de kan hjälpa till med.

3.2 Exempel på ärenden verksamhetsåret 2020/2021

Knappt hälften av ärendena under året har handlat om misstänkt disciplinär förseelse och hur man som student skall studera för att inte hamna i denna situation. Studenterna studerar ofta i grupp och delar anteckningar från internet, läroböcker, föreläsningar etc. Dessa anteckningar memoreras ofta, vilket innebär att antingen ger Urkund träffar på en medstudent som har skickat in tentamen några minuter tidigare eller att svaret är identiskt med internet, lärobok etc. Vissa av studenterna återkommer redan efter omtentamen med misstanke om vilseledande och har då gjort på samma sätt igen, trots att både institutionen och ombuden har föreslagit att de skall ta hjälp av både studievägledare och enheten för akademiskt skrivande ”ASK” för att bryta denna typ av studieteknik. Detta kan då innebära en längre avstängningsperiod, för de studenter som blir misstänkta en andra gång, än sex veckor som vanligtvis är standard.

¹⁰ Verksamhetsåret 2018/2019 anmälde 26 doktorander ärenden och verksamhetsåret 2019/2020 var det 21 doktorander som anmälde.

Ombuden har allt oftare diskussioner med dessa studenter och även med institutionen gällande vikten av att förstå ämnet i grunden och att förståelsen är en stor del av själva lärprocessen i ämnet.

4. Slutdiskussion

Läsåret 20/21 var ett annorlunda år, kraftigt präglad av Covid-19-pandemin där stora delar av verksamheten tvingats bedrivas på distans med digital undervisning och möten. Det är i skrivande stund inte över, så det är för tidigt att dra några definitiva slutsatser kring hur pandemin har påverkat universiteten, men vi misstänker ändå att pandemin också kan skönjas i den statistik vi har fått in under året.

Den kanske viktigaste trenden som går att urskilja i de studentärenden som inkommit under året är det kraftigt ökade antalet ärenden som rör disciplinnämnden, vilket nu är den vanligaste ärendetyper, och hur det har påverkat student- och doktorandombudens arbete. Vi ser det som positivt att ombuden finns med vid disciplinnämndens möten som stöd för studenten, men i och med det stora antalet ärenden innebär det att det tar upp väldigt stor del av deras arbete och kan på sikt medföra att andra ärenden kan behöva prioriteras bort.

Det är möjligt att det ökade antalet ärenden i disciplinnämnden är en konsekvens av pandemin och de ändrade förutsättningarna för hur studenter examineras. Vår bild är dock att det här endast är en del av svaret och att mycket handlar om en bristande förståelse hos vissa studenter för vad som är en fungerande studieteknik, samt vad som räknas som vilseledande vid examination.

För att minska antalet ärenden i disciplinnämnden tror vi därför att universitetet bör jobba mer aktivt med information och förebyggande insatser. Studenter bör vid ett tidigt skede i sin utbildning informeras om vad som menas med akademiskt skrivande, vad som är god studieteknik och vilka resurser de har att tillgå på universitetet för att få hjälp inom de här områdena.

Pilotprojektet "En enkel väg in", vilket var en satsning mot diskriminering och trakasserier på Sahlgrenska akademien, avslutades under vårterminen 2021 och ledde fram till en förslagsrapport. Slutsatserna av rapporten kan sammanfattas med att information till studenter om vart de kan vända sig är mycket viktigt, och när studenter har denna information ökar deras benägenhet att anmäla fall av diskriminering eller trakasserier. Vi ser därför förbättrad informationsspridning till studenter om vad som är diskriminering och trakasserier, samt hur de går till väga för att göra en anmälan när de upplever detta som en viktig fråga för universitetet att arbeta vidare med på en bredare front.